

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ  
ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

Кафедра ветеринарної медицини та гігієни

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Дмитро БАБЕНКО

« 15 » \_\_\_\_\_ 2024 р.

Гарант освітньої програми

Олена ЮЛЕВИЧ

« 02 » \_\_\_\_\_ 2024 р.

## СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи анатомії та фізіології тварин»

Галузь знань	16 – «Хімічна інженерія та біоінженерія»
Спеціальність	162– «Біотехнології та біоінженерія»
Освітньо-професійна програма	«Біотехнології та біоінженерія»
Освітній ступінь	«Бакалавр»
Семестр	4-й
Форма здобуття освіти	_____ (денна)
Викладачі	Лумедзе Імінжон Халідович, канд. вет. наук, доцент iminhalidovich@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри ветеринарної медицини та гігієни

Протокол № 14 від «20» червня 2024 року.

Завідувач кафедри

Імінжон ЛУМЕДЗЕ

Схвалено науково-методичною комісією факультету технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.

Протокол № 11 від «24» червня 2024 року.

Голова науково-методичної комісії

Галина КАЛИНИЧЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.

Протокол № 13 від «25» червня 2024 року.

Голова вченої ради

Михайло ГИЛЬ

Миколаїв  
2024

<b>1.Призначення навчальної дисципліни</b>	Предметом вивчення «Основи анатомії та фізіології тварин» є зовнішня форма тіла тварин, їхніх органів, топографія останніх, а також зовнішня та внутрішня будова органів, їх систем та апаратів, будова тканин та їх структурних елементів у фізіологічному процесі.
<b>2.Мета навчальної дисципліни</b>	<p>Основи анатомії та фізіології тварин – наука про форму і будову і функції окремих органів і систем організму. Вона є розділом біології, як науки про життя в усіх його проявах.</p> <p>Метою курсу «Основи анатомії та фізіології тварин» – є вивчення будови і фізіології систем органів, структурної основи функціонування органів і систем, що визначають продуктивність тварин.</p>
<b>3.Компетентності</b>	<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>K01.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</p> <p>K05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності:</i></p> <p>K24.Здатність дотримуватися вимог біобезпеки, біозахисту та біоетики.</p>
<b>4.Заплановані результати навчальної дисципліни</b>	<p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p>ПР07. Вміти застосовувати знання складу та структури клітин різних біологічних агентів для визначення оптимальних умов культивування та потенціалу використання досліджуваних клітин у біотехнології;</p> <p>ПР10. Вміти проводити експериментальні дослідження з метою визначення впливу фізико-хімічних та біологічних факторів зовнішнього середовища на життєдіяльність клітин живих організмів.</p>
<b>знати:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- методика консервації трупного матеріалу та виготовлення анатомічних навчальних і музейних препаратів;</li> <li>- будову тіла тварини за окремими розділами, апаратами чи системами;</li> <li>- диференційні особливості в будові скелета свійських тварин (за його розділами);</li> <li>- м'язову систему та її функції при русі та при статичному положенні тварини;</li> <li>- будову, топографію та особливості травного апарату свійських тварин у порівняльному аспекті;</li> <li>- будову органів дихального апарату свійських тварин;</li> <li>- будову та особливості органів сечостатевого апарату</li> </ul>

	<p>свійських тварин;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- будову та місцезположення органів серцево-судинної системи свійських тварин;</li> <li>- будову та місцезположення органів нервової системи свійських тварин;</li> <li>- будову та місцезположення органів чуття свійських тварин;</li> <li>- будову органів ендокринної системи свійських тварин;</li> <li>- особливості будови тіла свійських птахів;</li> <li>- фізіологію травлення;</li> <li>- фізіологію крові та лімфи;</li> <li>- фізіологію дихання;</li> <li>- фізіологію обміну речовин і енергії;</li> <li>- фізіологію м'язів і нервів;</li> <li>- фізіологію внутрішньої секреції.</li> </ul>
<p><b>вміти:</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- розрізняти хребці різних відділів хребта, складові частини грудної клітки свійських тварин різних видів;</li> <li>- Послідовно розташовувати та охарактеризувати особливості кісток кінцівок свійських тварин;</li> <li>- за зовнішніми ознаками розрізняти черепи свійських тварин, знайти особливості будови рельєфу, розташування окремих кісток, пазух, отворів, каналів та порожнин черепа;</li> <li>- класифікувати типи з'єднання кісток та чітко уявляти їх місцезположення в тілі тварини. Безперервні з'єднання та їх місце знаходження в тілі тварини. Охарактеризувати суглоб і вміти визначити місцезположення кожного із них, а також вміти послідовно розташувати суглоби на кінцівках;</li> <li>- визначити функціональні групи м'язів тулуба та голови, їх місцезположення та точки фіксації;</li> <li>- визначати функцію м'язів в статичі і динаміці кожного суглоба кінцівки. Знати точки прикріплення м'язів;</li> <li>- користуючись методичними посібниками, підручниками та атласом, а також на основі знань теоретичного матеріалу розрізняти м'язи за їх груповою та функціональною ознаками різних видів тварин;</li> <li>- розрізняти шкіру та її похідні свійських тварин. Досконало володіти знаннями про будову молочної залози свійських тварин;</li> <li>- користуючись методичними посібниками, підручниками та атласом, а також на основі знань теоретичного матеріалу визначити судини великого та малого кіл кровообігу, черепно-мозкові та периферичні нерви;</li> <li>- перенести на живу тварину знання з основ анатомії</li> </ul>

	<p>та фізіології тварин набуті вивченням будови тіла на трупі і окремих препаратах, користуючись методичними вказівками до занять на живих тваринах з навчальної практики;</p> <p>- вміти застосовувати знання з анатомії та фізіології тварин для реалізації ефективних технологій виробництва і переробки їх продукції.</p>
--	---

<b>5.Опис навчальної дисципліни</b>	Всього годин/кредитів за навчальним планом,з них:	<i>90 годин / 3 кредити</i>
	- лекції	<i>40 годин / 1,4 кредити</i>
	- лабораторні заняття	<i>40 годин / 1,4 кредити</i>
	- самостійні заняття	<i>10 годин / 1,2 кредити</i>

**Календарний план\***

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛК	ЛЗ	СЗ
1	Остеологія.	2	4	2
2	Міологія.	4	4	2
3	Шкірний покрив. Спланхнологія.	4	2	2
4	Ангіологія.	4	6	2
5	Ендокринна система.	2	4	2
6	Нервова система.	2	-	4
7	Органи чуття. Особливості анатомії свійської птиці.	4	2	6
8	Фізіологія травлення.	3	3	2
9	Фізіологія крові та лімфи.	3	3	3
10	Фізіологія дихання.	3	3	2
11	Фізіологія обміну речовин і енергії.	4	4	3
12	Фізіологія м'язів і нервів.	3	3	3
13	Фізіологія внутрішньої секреції.	4	4	3
Всього:		42	42	36

\*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу.

<b>6. Порядок та критерії оцінювання</b>	<p>Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування на лабораторно-практичних заняттях, письмового тестування, тестування за допомогою ПЕОМ, а оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Проте підсумковий контроль – шляхом проведення заліку в усній формі по питаннях, що розглядаються і затверджуються на засідання кафедри. Оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Студенти, які набрали впродовж семестру 60 кредитів одержують залік без його складання, в той час як в іншому випадку залік складається й набрані кредити додаються до таких семестрових. По закінченню семестру студент допускається до заліку за таких підстав:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- набрано 36 семестрових кредитів;</li> <li>- при набраних кредитах є бажання поліпшити рейтинг й оцінку.</li> </ul> <p>Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.</p>
--	--

**Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти**

№ модулю	Кількість годин			Опитування	Кількість заходів	Кількість балів		Сума	
	ЛК	ЛЗ	СЗ			Макс.	Мін.	Макс.	Мін.
1	22	22	20	Опитування	5	5	3	25	15
				Тестування	4	5	3	20	12
				Контрольна робота	2	5	3	10	6
				Всього	11			55	33
2	20	20	16	Опитування	4	5	3	20	12
				Тестування	4	5	3	20	12
				Контрольна робота	1	5	3	5	3
				Всього	9			45	27
Всього	42	42	36				100	60	

<i>Якщо формою підсумкового контролю є екзамен, то</i>		
Разом		36 60
Екзамен		24 40
Разом по дисципліні		60 100
<i>Якщо формою підсумкового контролю є залік, то</i>		
Разом по дисципліні		60 100

**Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу**

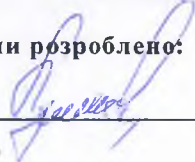
Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	5 (відмінно)

82 - 89	B	4 (добре)
75 - 81	C	4(добре)
64 - 74	D	3 (задовільно)
60 - 63	E	3 (задовільно)
35 - 59	FX*	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)*
0 - 34	F*	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)*
<b>7. Політика курсу</b>	<p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку;</li> <li>- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;</li> <li>- різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді;</li> <li>- курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання;</li> <li>- протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.</li> </ul>	
<b>8. Інформаційні джерела</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Николаевич В. И. Анатомия і фізіологія сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / В. И. Николаевич. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 511 с.</li> <li>2. Костюк В. К. Атлас анатомії свійських тварин. : навчальний посібник / В. К Костюк. Синдесмологія. Міологія. – Вінниця : Нова книга, 2007. – 75 с.</li> <li>3. Анатомія свійських тварин / [Рудик С.К., Павловський Ю.О., Криштофорова Б.В. та ін.] ; за ред. С. К. Рудика. – Київ : Аграрна освіта, 2001. – 575 с.</li> <li>4. Анатомія свійських тварин. Практикум. : навчальний посібник / С. К. Рудик, В. С. Левчук, В. Т. Хомич та ін. - К. : Агропромвидав України, 2000. – 248 с.</li> <li>5. Костюк В. К. Атлас анатомії свійських тварин. Т. 1. Osteологія. - Київ, Аграрна освіта. – 2000.</li> <li>6. Костюк В. К. Атлас анатомії свійських тварин. Osteологія :</li> </ol>	

	<p>навчальний посібник. – К. : Аграрна освіта, 2001. – 78 с.</p> <p>7. Морфологія сільськогосподарських тварин : підручник / [В. Т. Хомич, С. К. Рудик, В. С. Левчук та ін.] ; за ред. В. Т. Хомича. – К. : Вища освіта, 2003. - 527 с.</p> <p>8. Мазуркевич А.Й., Карповський В.І., Камбур М.Д. та ін. Фізіологія тварин. – Вінниця, Нова книга, 2010.– 424 с.</p>
<b>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</b>	<p>Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувача за допомогою оболонки Moodle <a href="https://moodle.mnau.edu.ua">https://moodle.mnau.edu.ua</a></p>
<b>10. Доступ до матеріалів навчання</b>	<p>Робоча програма дисципліни та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його накопиченням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету <a href="https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3082">https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3082</a></p>

**Силабус навчальної дисципліни розроблено:**

Доцент кафедри \_\_\_\_\_



Імінжон ЛУМЕДЗЕ